

Tilskuddsordninger for å begrense avrenning til vann og vassdrag - RMP

Oppsummeringsmøte grønnsaker,
Foss gård, Lier 15.12.2021
Per Rønneberg Hauge, fylkesagronom

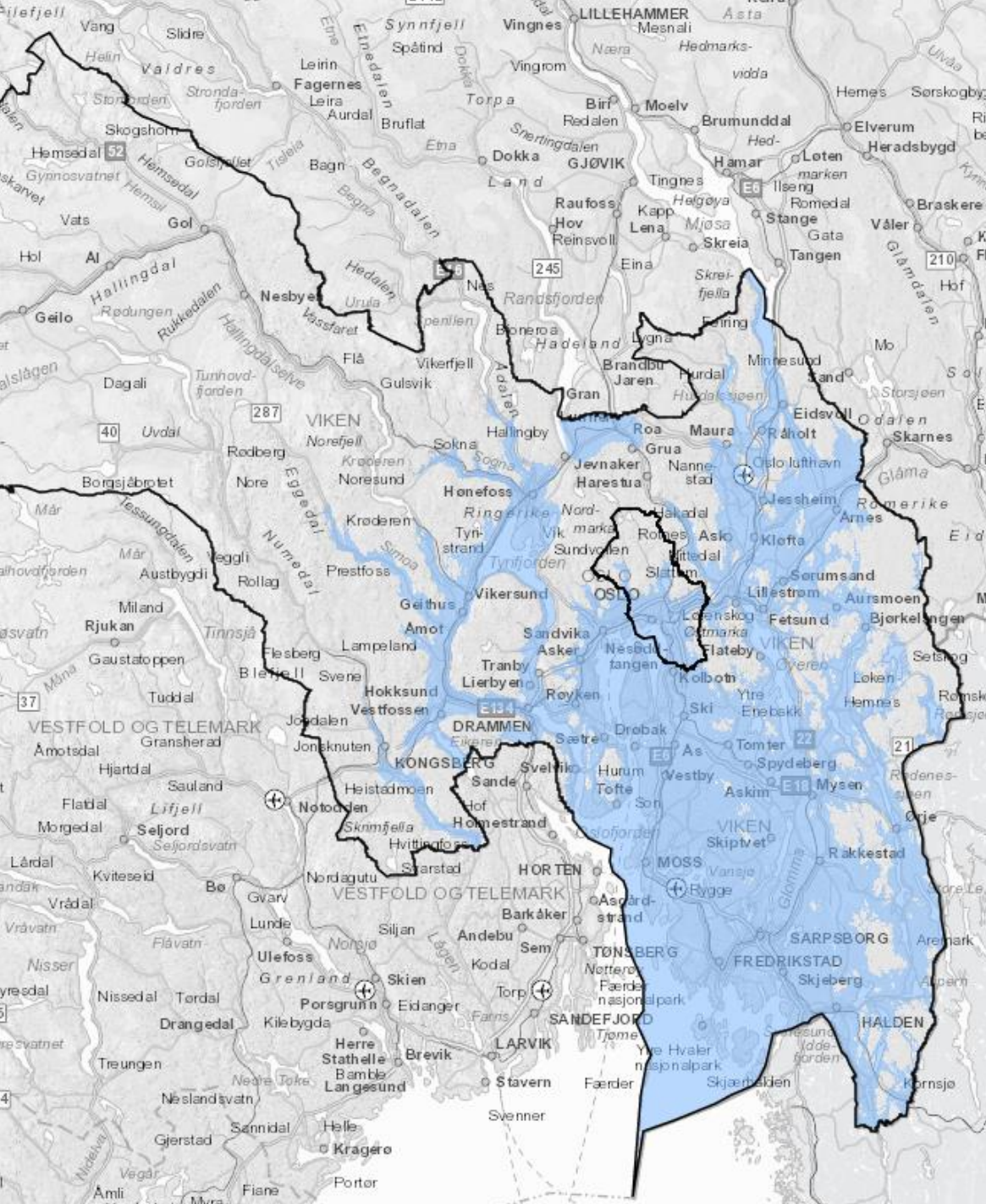

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Regionale miljøtilskudd, nye elementer

Prioritert område for tiltak mot forurensning

– nedbørsfelt med stor landbrukspåvirkning og vannforekomster med dårlig miljøtilstand

Jevnaker og Lunner er med som nye kommuner fra 2021

§ 13 Soner for pollinerende insekter

- tilskudd til maks. 5000 m

§ 18 Gras på arealer utsatt for **flo**m og erosjon(=)

- = erosjonsrisikoklassene 4, 3 og 2 med dråg

Foto:

Soner for pollinerende insekter (§ 13)

Det kan gis tilskudd for å så pollinatorvennlige frøblandinger og/eller for å skjytte pollinatorvennlige soner på jordbruksareal.

Tilskuddet gis på fulldyrka mark under marin grense.

Tiltaket kan gjennomføres enten:

a) i kombinasjon med grasdekte vannveier, grasstriper i åker eller grasdekt kantsone i åker eller

b) ved å etablere en egen stripe for pollinerende insekter. Stripene skal etableres med innbyrdes god avstand og fortrinnsvis på skrinne deler av jordbruksarealet.

Tilskuddet utmåles per meter, med maksgrense på 5000 meter per foretak.

Vilkår:

- Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet eller sprøytet med plantevernmidler
- Den totale bredden på stripen som etableres i a) skal tilsvare bredden på grasdekt kantsone i åker (§ 24) og/eller grasdekt vannvei og grasstriper i åker (§ 23). I begge tilfeller må andelen blomsterstripe minimum utgjøre 2 meter.
- Bredden på stripen som etableres i b) skal være minimum 2 meter
- Sonene må ha pollinatorvennlige blomster gjennom vekstsesongen.

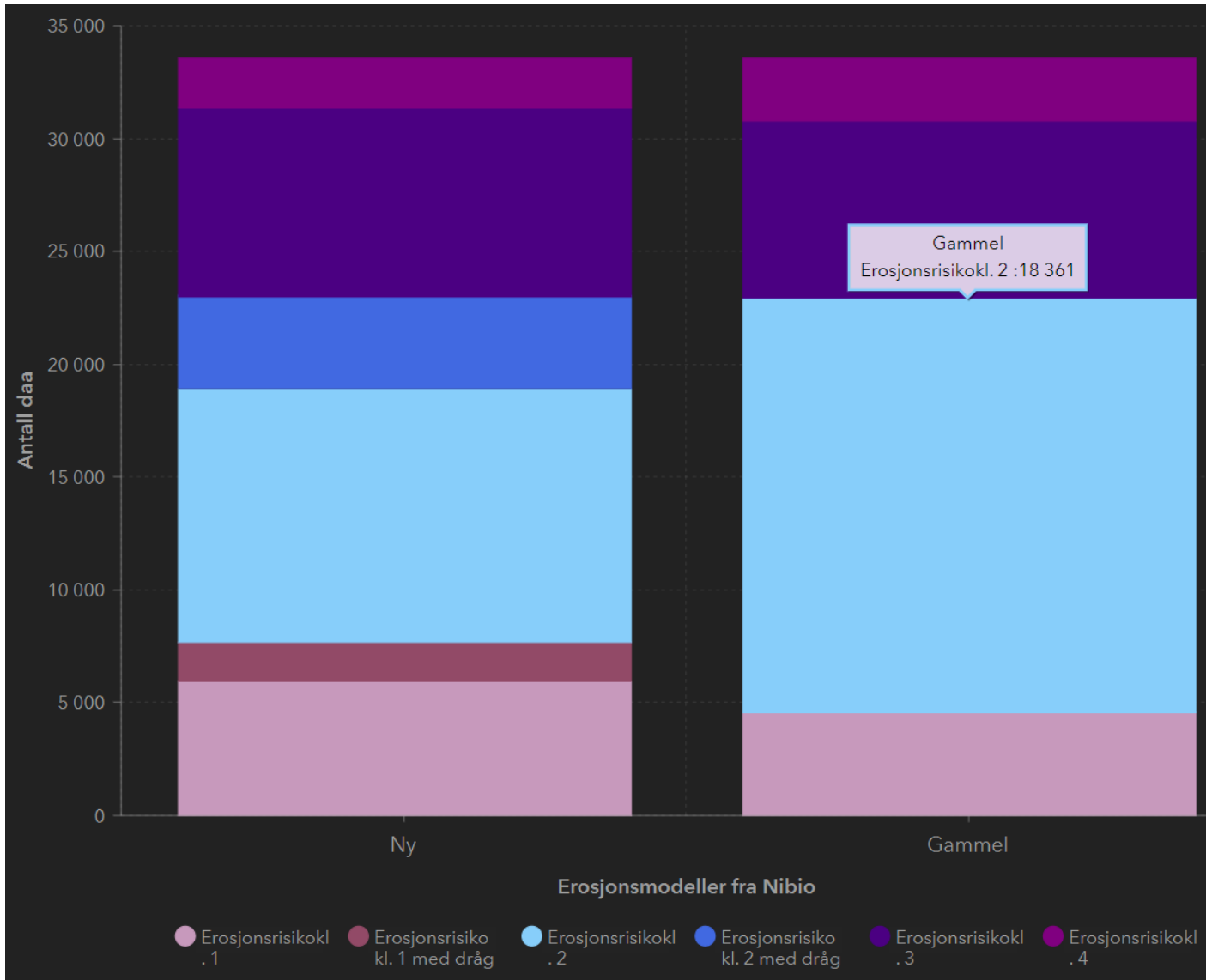
Ved tilsåing skal det brukes frøblandinger med arter som gir blomstring og nektarproduksjon gjennom hele vekstsesongen.

- Tydeliggjort mål og innhold i § 30 – miljøavtale.
 - Ikke så strenge vilkår som i fjor
 - Maks 50.000 kr/foretak
- Innført et nytt tilskudd til klimarådgiving - § 31
- Nye erosjonsrisikokart brukes fra 2021

Foto: Kurs i energieffektiv traktorkjøring, SFOV

Endringer i erosjonsrisikoklasser VO Lierelva

Foto:

	2021											2022											2023										
Måned	A	M	J	J	A	S	O	N	D	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Stortingsmelding/jordbruksoppgjør - føringer																																	
Rullere nasjonal RMP-instruks																																	
SF vurderer innretningen av tiltakene, foreslår nye tiltak.																																	
Bondelaget og småbrukarlaget og Mdir og RA gir innspill																																	
Ldir sammenstiller innspill fra SF, lager første utkast til forskriftsmal. Sendes til SF og RA, Mdir																																	
Diskusjonsmøter med SF på hvert miljøtema																																	
Ldir utarbeider forslag til instruks og høringsnotat																																	
LMD sjekker ut forslaget til høring																																	
Høring av nasjonal forskrift (instruksen)																																	
Ldir innarbeider høringssvar																																	
Fastsettelse av instruks																																	
Nytt RMP																																	
Evaluerings/erfaringsoppsummering av RMP - SF																																	
Utarbeide nytt RMP og utkast til forskrift - SF																																	
Utsjekk av fylkesvise forskrifter (unngå konflikter med menyen og eStil) - Ldir																																	
Høring av forskrift - SF																																	
Lage informasjonsmateriell SF																																	
Åpning av søknadsomgang RMP																																	
Tilpasse eStil og kart (justere for nytt PT)																																	
Åpne søknadsomgang 2023																																	
Saksbehandling starter																																	

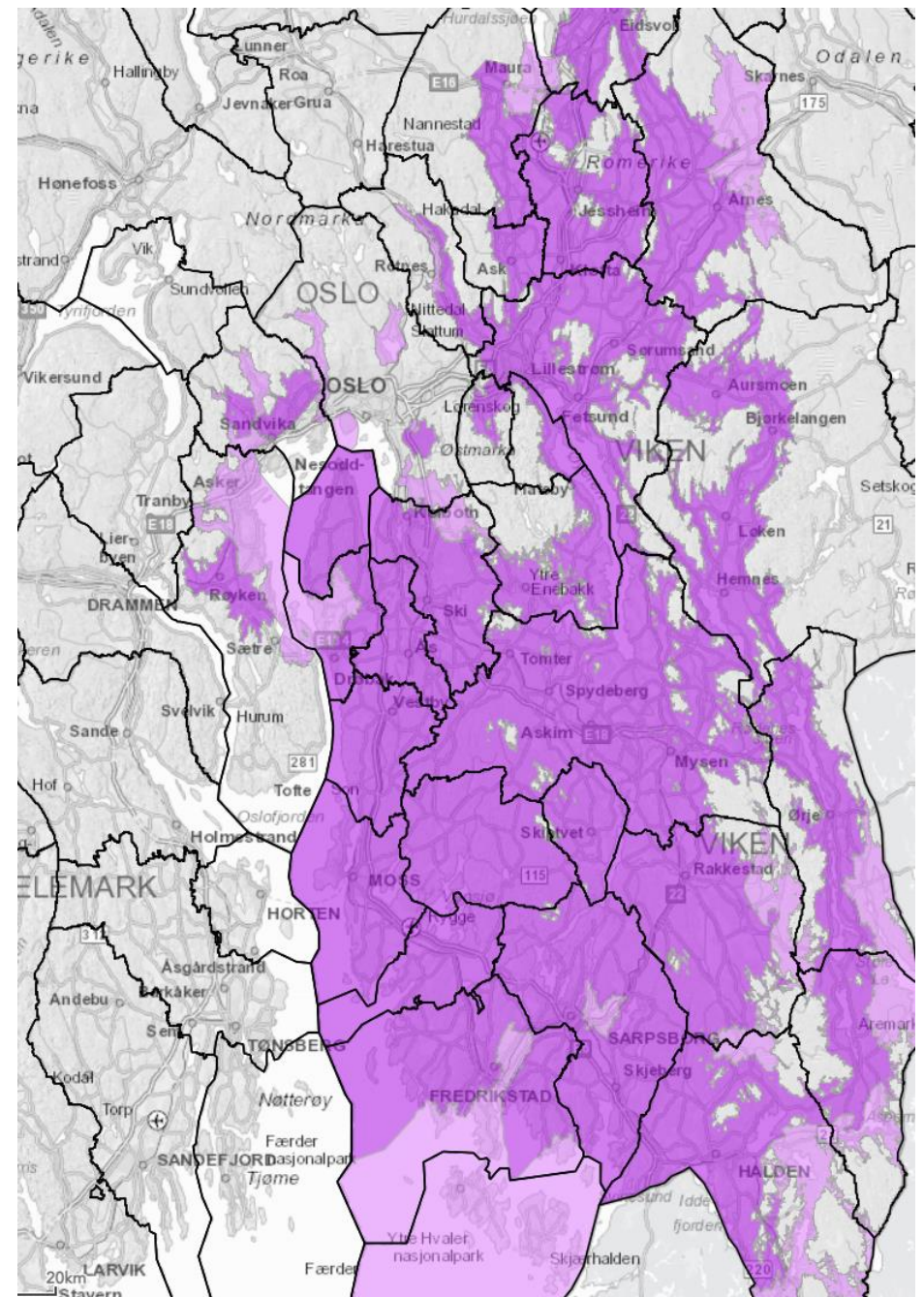
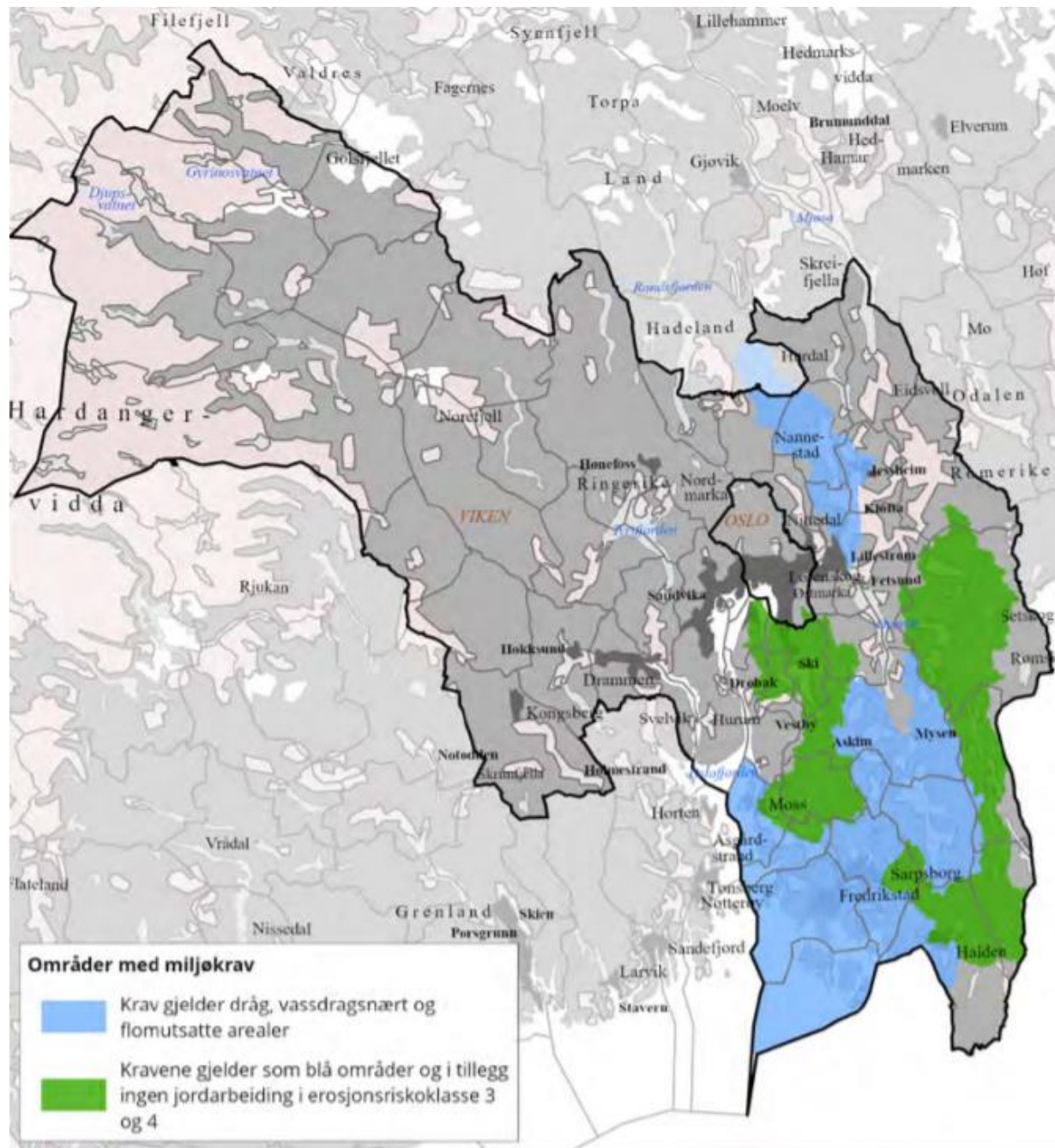

Regionale miljøkrav

MILJØKRAV GJELDER FOR	DEFINISJON	MILJØKRAV
Erosjonsutsatte dråg/ vannveier	Arealer med erosjonsutsatte forsenkninger der det forekommer konsentrert overflateavrenning som gir tydelige erosjonsspor dersom arealet ikke har noen erosjonsbeskyttelse.	Erosjonsutsatte dråg skal ikke jordarbeides om høsten. Ved pløying eller tilsvarende jordarbeiding om høsten, skal drågene ha permanent grasdekke.
Flomutsatt areal	Arealer som kan oversvømmes jevnlig. Dette må vurderes lokalt.	Flomutsatte areal skal ikke jordarbeides om høsten.
Buffersone langs åpent vann (bekker, elver, innsjø, fjord)	Varig vegetasjon langs vassdrag (gras i engomløp, busker eller trær) med minimum 6 meters bredde, eller areal i stubb på minimum 20 meters bredde. Buffersone kommer i tillegg til kravet om 2 meter naturlig vegetasjon i forskrift om produksjonstilskudd § 4.	Det skal være buffersone langs alle vassdrag som mottar avrenning fra jordbruksareal.
Annet særlig erosjonsutsatt areal*	Areal i erosjonsrisikoklasse 3 og 4. NB! NIBIO har lansert nye erosjonsrisikokart i 2021. Erosjonsrisikoklassen på ditt areal kan ha endret seg!	Arealer med stor eller svært stor erosjonsrisiko (erosjonsrisikoklasse 3 og 4) skal ikke jordarbeides om høsten. Lett høstharving tillates likevel til høstkorn på arealer som ikke er omtalt i miljøkrav punkt 1, 2 og 3.

* Gjelder kun PURA, Vansjø-Hobølvassdraget, Haldenvassdraget og Ilesjø

Viktige RMP-ordninger for redusert avrenning fra grønnsaksarealer

Tiltak for å redusere avrenning til vassdrag og kyst

Tiltak for å redusere avrenning til vassdrag og kyst

Føremålet med tilskuddet er å begrense erosjon og avrenning av jord, næringsstoffer og planterester fra jordbruksarealer. Det er et mål å bevare jorda på jorden og bidra til god tilstand i vassdragene. Prioriterte områder for tiltak mot forurensning er jordbruksareal under marin grense. Les mer på side 8.

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Gras på arealer utsatt for flom og erosjon (§ 18)

Det kan gis tilskudd for å dyrke flerårige vekster på åkerarealer under marin grense som er særlig utsatt for flom og erosjon.

Graset kan såes som gjenlegg.

Ordningen kan overlappe med §§ 26, 27, 30 trinn 2.

Flomutsatt areal: Areal som oversvømmes jevnlig, minst en gang hvert 10. år.

Erosjonsutsatt areal: Areal i erosjonsklasse 2 med dråg, 3 og 4.

FORELØPIG TILSKUDDSSATS	
Tiltaksklasse	Prioriterte områder
Flomutsatte arealer og/eller erosjonsutsatte arealer	200 kr/daa

Vilkår:

- Vekstene skal være godt etablert om høsten i søknadsåret
- Ved fornying skal jordarbeiding og såing skje mellom 1. mars og 1. juli
- Arealet må ligge innenfor et område med regionale miljøkrav, eller eiendommens korn- og åpenåkerareal må være 50 daa tilsammen
Du kan oppfylle kravet på 50 daa ved skriftelig avtale om arealbytte eller leie. Avtalen må kunne fremlegges ved kontroll.

Med «godt etablert» menes det at plantene har utviklet god rotstruktur og er godt synlige over jorda, med et jevnt og tett plantedekke. Med flerårige vekster menes planter som kan leve i flere år.

Fangvekst som underkultur (§ 21)

Det kan gis tilskudd for fangvekster sådd sammen med korn, mais, oljevekster og belgvekster.

Tiltaket innebærer såing av fangvekster som underkultur i annen avling, for å gi bedre beskyttelse mot erosjon og tap av næringsstoffer enn det som oppnås med ingen jordarbeiding alene. Tilskudd for undersådd fangvekst kan gis som et tillegg til tilskudd for utsatt jordarbeiding på samme areal.

Fangveksten kan såes om våren på om lag samme tid som hovedveksten, i forbindelse med ugrasharving, før eller rett etter tidlig tresking av korn o.l.

Ordningen kan overlappe med §§ 4, 17, 19, 26, 27, 28 og 30 trinn 2.

Vilkår:

- Tilskuddet kan gis til foretak som oppfyller vilkårene etter § 17 "Ingen jordarbeiding om høsten"
- Fangveksten skal være godt etablert om høsten, og skal ikke være hovedvekst året etter at den er sådd
- Arealet skal ikke sprøytes med plantevernmidler eller gjødsles om høsten

Fangvekster sådd etter høsting (§ 22)

Det kan gis tilskudd for fangvekster sådd etter høsting av grønnsaker, poteter og rotvekster.

Ordningen kan overlappe med §§ 4, 29 og 30 trinn 2.

Vilkår:

- Fangveksten skal være godt etablert om høsten, og skal ikke være hovedvekst året etter at den er sådd
- Arealet skal ikke sprøytes med plantevernmidler og ikke gjødsles etter høsting av hovedveksten
- Arealet skal ikke jordarbeides før 1. mars året etter søknadsåret
- Ved dyrking av tidligvekster skal arealet ikke jordarbeides før 1. november

FORELØPIG TILSKUDDSSATS

Tiltaksklasse	Prioriterte områder	Andre områder
Fangvester sådd etter høsting	170 kr/daa	130 kr/daa

Grasdekte vannveier og grasstriper i åker (§ 23)

Det kan gis tilskudd for flerårig grasdekke i dråg på åkerarealer. Tilskudd gis også for grasdekke på tvers av fallet i lange hellinger, noe som kan være aktuelt der det er problemer med jordtap og erosjon inne på åkeren.

Grasdekket reduserer vannhastigheten og graving fra overflatevannet i åkeren i tillegg til å holde bedre på jordsmonnet under selve grasdekket. Grasstripene og vannveiene kan gjødsles og sprøytes. Det er ikke krav til høsting.

Tilskuddet gjelder arealer under marin grense.

Ordningen kan overlappe med §§ 13, 17, 19, 20, 26 og 27.

Vilkår:

- Grasdekte vannveier skal ha en bredde på minimum seks meter
- Grasstriper på tvers av hellinger skal ha en bredde på minimum to meter
- Vekstene skal være godt etablert om høsten i søknadsåret
- Ved fornying skal jordarbeiding og såing skje mellom 1. mars og 1. juli

FORELØPIG TILSKUDDSSATS	
Tiltaksklasse	Prioriterte områder
Grasdekt vannvei	25 kr/meter
Grasstriper i åker	5 kr/meter

Dråg: Forsenkning på jordbruksareal der vannet samler seg, og det lett oppstår graving og konsentrert erosjon.

Grasdekt kantsone i åker (§ 24)

Det kan gis tilskudd for flerårig grasdekke på åkerareal langs kanten mot vassdrag.

Tilskuddet gjelder arealer under marin grense, der sonen ligger innenfor 30 meter fra vannkanten langs vassdrag.

Vassdrag: Åpen grøft, bekk/elv, innsjø og sjø, alt åpent vann med og uten årssikker vannføring.

Ordningen kan overlappe med §§ 13.

FORELØPIG TILSKUDDSSATS	
Tiltaksklasse	Prioriterte områder
Korn	15 kr/meter
Potet/grønnsaker	15 kr/meter

Vilkår:

- Sonen det gis tilskudd for skal ha en bredde på minimum åtte meter målt fra vassdragets normalvannstand, der minst seks meter ligger på fulldyrka areal
- Vekstene skal være godt etablert om høsten i søknadsåret
- Arealene skal ikke gjødsles eller sprøytes
- Arealet skal slås, beites eller pusses i søknadsåret
- Ved fornying skal jordarbeiding og såing skje mellom 1. mars og 1. juli

Fangdam (§ 25)

Det kan gis tilskudd for fangdam som er etablert på eller i tilknytning til jordbruksareal. Tilskuddet skal kompensere for bortfall av produksjonsareal.

Arealet rundt fangdammen som det gis tilskudd for, beregnes ut fra vannspeilet og inkluderer kantvegetasjon og vegetasjonsfilter. Plantevernforskriften regulerer tillatt sprøyteavstand til fangdammen.

OBS! Når du tegner inn dette tiltaket i kartet når du søker, er det viktig at du plasserer fangdammen innenfor eiendommen din, selv om dette ikke er geografisk riktig plassering.

Vilkår:

- Fangdammen skal ha tilfredsstillende renseseffekt.

FORELØPIG TILSKUDDSSATS

Tiltaksklasse	Tilskudd
Fangdam	850 kr/daa

Skjøtselsråd for tilfredsstillende renseseffekt

- Med skjøtsel som opprettholder renseseffekten menes f.eks. rydding langs kantsonen, tiltak som sikrer vanngjennomstrømning og tømning ved behov.
- Effekten av dammen går ned etter hvert som sedimentasjonskammeret blir fylt opp, og dammen skal derfor tømmes ved behov. For større vedlikeholdsarbeid og tømning av sedimenter henvises det til SMIL-forskriften.

Rota = plantas
vregnte tarm

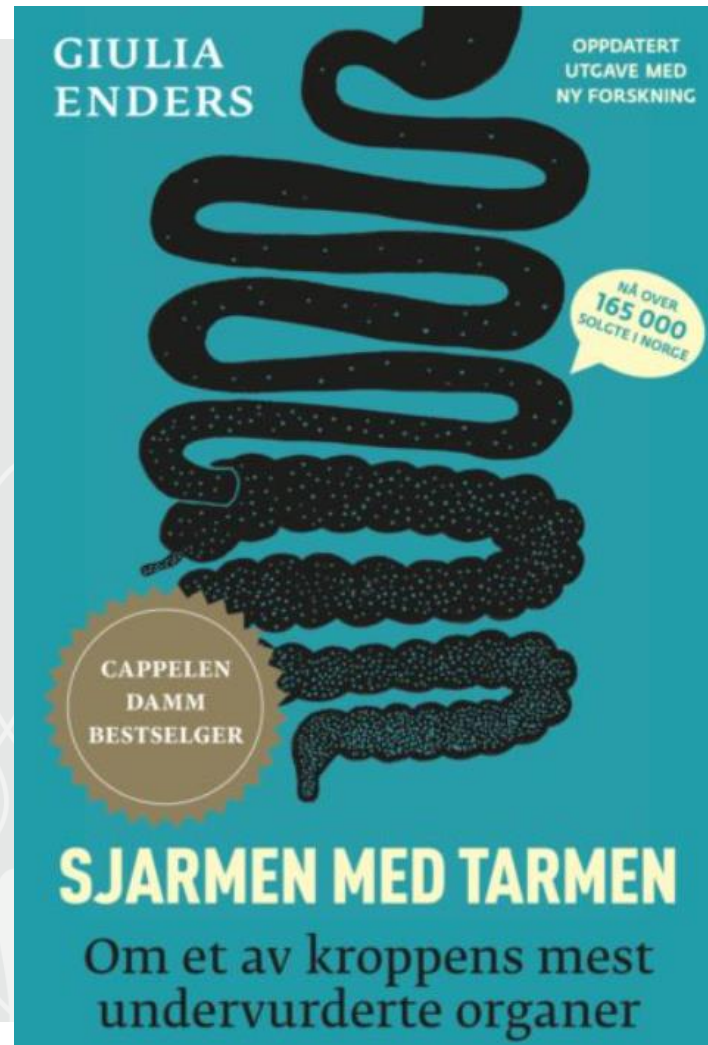
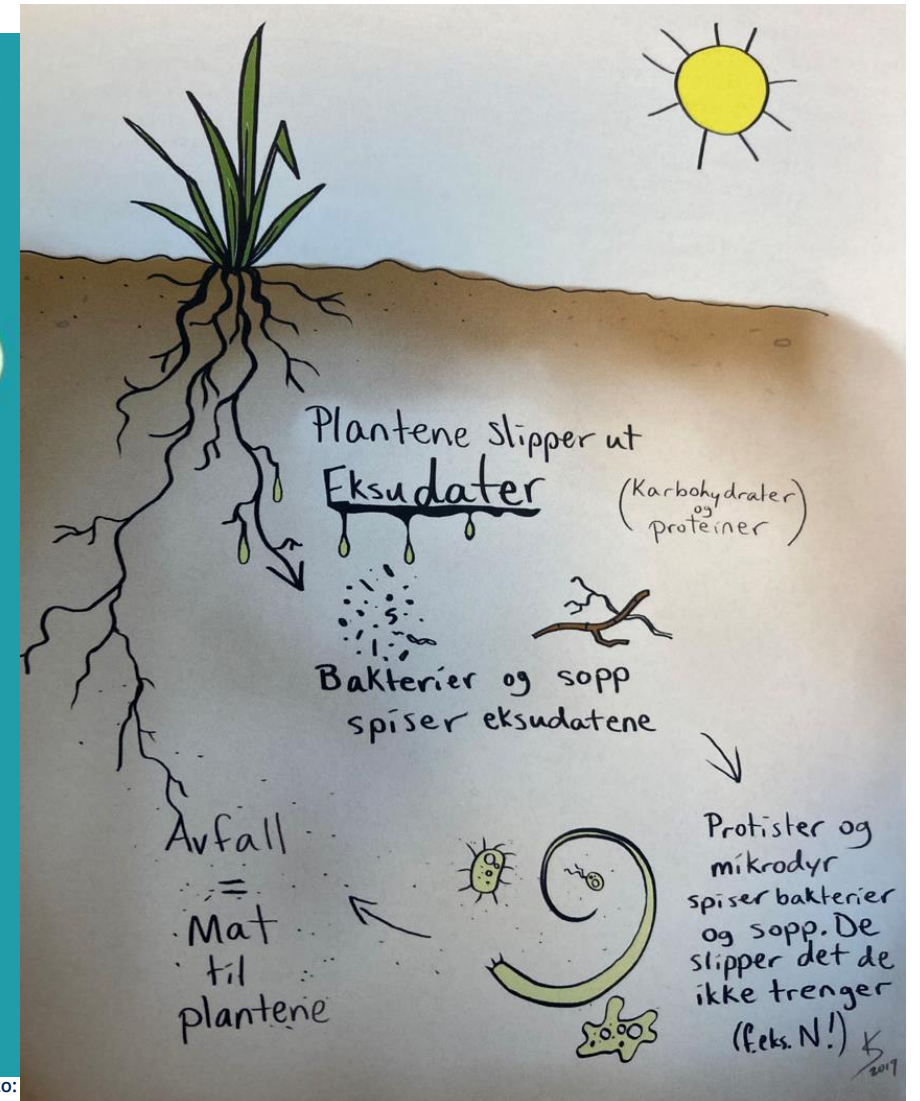

Foto:

Miljøavtale (§ 30)

Stimulere til flere miljøtiltak - kombinasjon gir større miljøgevinst enn enkelttiltak.

Oppbygging av varige humusforbindelser, økt jordliv og biologisk mangfold i jordsmonnet, bedre jordstruktur og erosjonsbeskyttelse, økt opptak av karbon i mer varig plantedekke og økt karbonbinding i jord.

Tilskuddet (trinn 1 og 2) kan gis for åkerarealer under marin grense, hvor det dyrkes korn, potet eller grønnsaker der det er problemer med jordstruktur og drenering.

Grunnvilkår miljøavtale

Det skal sås gras eller fangvekster om høsten eller arealet skal ligge i stubb gjennom vinteren (§§ 17, 21, 22, 23 og 24). Dette gjelder:

- alt erosjonsutsatt åkerareal (kl 3 og 4)
- erosjonsutsatte drag
- langs jordbruksarealer som grenser til åpent vann
- flomutsatte jordbruksarealer

Arealer med tidligpoteter og tidliggrønnsaker skal tilsås med fangvekster etter høsting (§ 22)

Trinn 1: Jordløsning

Det kan gis tilskudd til jordløsning om sommeren.

Ordningen kan overlappe med §§ 4, 26, 27 og 30 trinn 2

Beskrivelse av tiltaket: Ved mekanisk jordløsning med hensikt å løse opp jordarbeidsingssåle, skal arealet tilsås når jorda er lagelig og varm nok til å gi god rotutvikling.

Vilkår:

- Arealet skal tilsås med "pionerblanding" eller tilsvarende artsrik frøblanding som bidrar til jordløsning
- Plantebestanden skal ha minimum to måneders veksttid
- Dersom arealet slås, skal det gjøres etter blomstring

FORELØPIG TILSKUDDSSATS

Tiltaksklasse

Tilskudd

Trinn 1

215 kr/daa

Trinn 2: Spredning av kompost

Det kan gis tilskudd til spredning av kompost som er egenprodusert eller produsert i samarbeid med andre landbruksforetak.

Ordningen kan overlappe med §§ 4, 17, 18, 19, 20, 21, 22 og 30 trinn 1.

FORELØPIG TILSKUDDSSATS

Tiltaksklasse	Tilskudd
Trinn 2	425 kr/daa

Mer informasjon finner du her:

- [veiledning om kompostering](#)
- [skjema for komposteringslogg](#)
- [råvaredokument \(skjema for beskrivelse\)](#)

Vilkår:

- Mengde kompost skal ikke overskride plantenes gjødselbehov. Det spres minimum 2 tonn per dekar.
- Beskrivelse av komposteringsmetoden som er brukt skal kunne legges frem ved kontroll
- Komposten skal ha temperaturlogg som viser temperatur over 55°C i mer enn tre dager.
- Opphavsmaterialet skal dokumenteres i et eget dokument («Råvaredokument»).

Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

- Til miljøtiltak utover det som forventes av vanlig jordbruksdrift.
- Formål:
 - redusere forurensingen fra jordbruket, og
 - ivareta natur- og kulturminne-verdiene i kulturlandskapene
- Fremme landbrukets miljøinnsats ut fra lokale behov, utfordringer og målsettinger

Systematisk,
profilering og
omgraving -
2000 kr/daa

Annen grøfting
30 kr/lm – max
2000 kr/daa

Tilskudd til drenering av jordbruksjord

God drenering er avgjørende for å kunne øke matproduksjonen i årene som kommer

- tidligere grøftet jordbruksareal og/eller til planert jordbruksareal som ikke tidligere er grøftet
- ikke til tiltak som medfører vesentlig skade for annen eiendom og naturmangfold, vesentlig fare for flom og vannforurensning eller fare for skade på automatisk fredete kulturminner
- heller ikke der tiltaket er påbegynt før tilskudd er innvilget

Strategi for 2020-2023

Forurensning: Begrense og hindre forurensning og erosjon

1. Kantskjøtsel langs elv
2. Fangdammer (årlig vedlikehold i RMP)
3. Hydrotekniske tiltak – planlegging
4. Hydrotekniske tiltak – gjennomføring
5. Grøfting/Drenering
6. Elveforebygging
7. Andre

Lokal tiltaksstrategi for
SMIL og NMSK

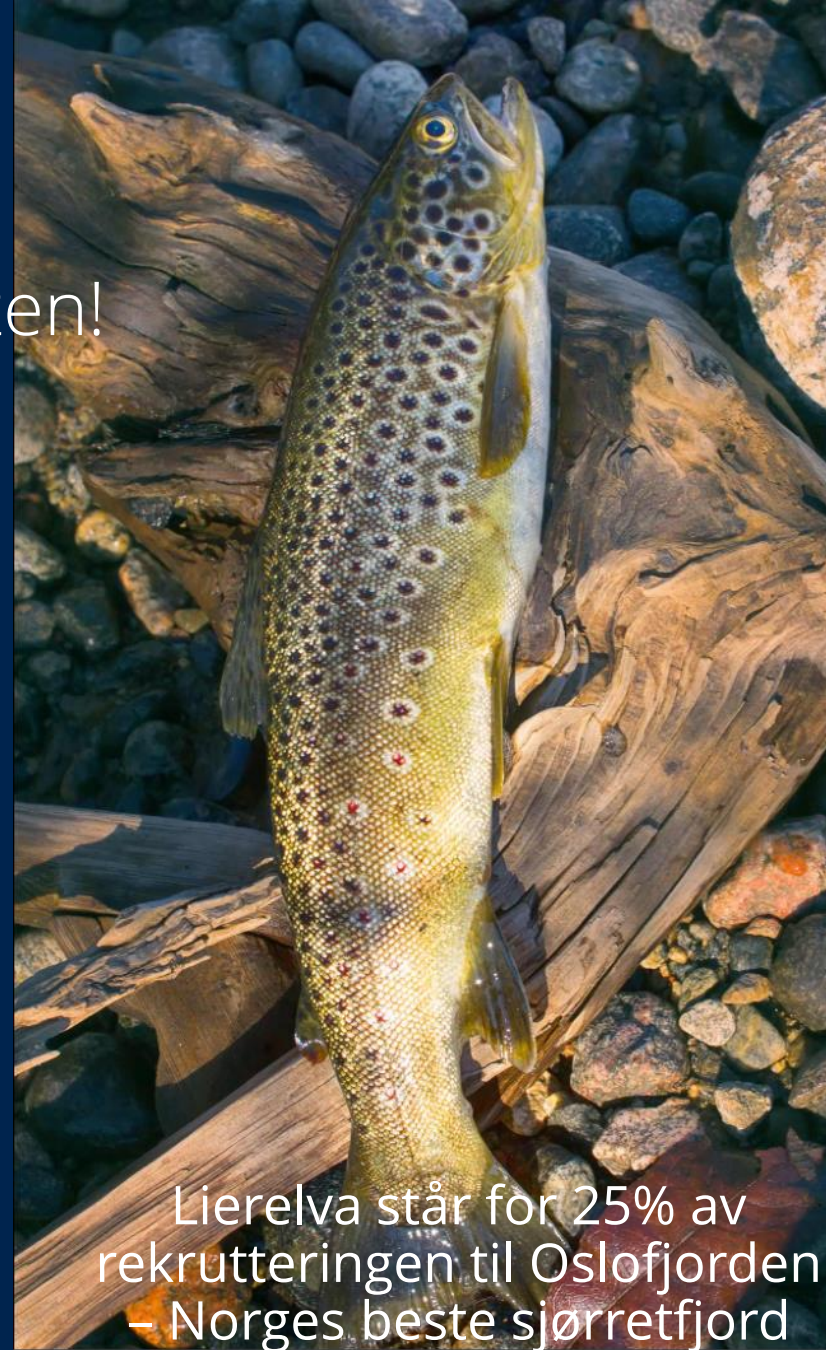
Takk for
oppmerksomheten!

Per Rønneberg Hauge
Seniorrådgiver, landbruksavdelingen
fmbuprh@statsforvalteren.no
32 26 67 25 / 412 33 381

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Facebook [sfov.no](https://www.facebook.com/sfov.no)
Nettside [statsforvalteren.no/ov](https://www.statsforvalteren.no/ov)

Lierelva står for 25% av
rekrutteringen til Oslofjorden
– Norges beste sjørretfjord

 Visit Oslofjorden

Visit Oslofjorden — Fiske sjørret

Spørsmål
/
kommen-
tarer?